O EMAKUME INGOSKIA O

OARRA

Gobernu aldaketa-edo dala-ta, Izaskun eta Iziar'en datorren iganderako izendaturik zegozan jai aberkoiak, urrila'ren 6'ra atzeratuak izan dira

Munita'tar Iñake

Orain amabost egun, "aurkezpen eraz" batzorde au azaldu nizunean, ez nuan uste asko irakurle, gure Munita argiak iges-egin bear zigunik. Ez nere lagunak ere etzuten onelakorik uste.

Baña... idazki bat agur egiñaz, eta... ¡kito! Sartu zitzaigula gure Iñake ona konbentuan...

Ao zabalik utzi giñuzen. Onelakoa izanda gure azkenengo batzarra. Idazkaria, igesi juan zaigunaren idazkia eskuetan zuela, ta bakoitzari, zetorren bezela berau irakurten. Gu mai inguruan exerita, zer esan ez dakigula. Obeto esateko, aserre xamar, au egin digulako. Aitzen da baña gure aserrea; lagun on eta atsegiña gendun; argi-argia; ikasia ta beregana zaletu giñan guziok batera. Eta jakiña, onelako bat galduaren miña. Baña kistar bezela oldozten ere bai dakigu; gure Jaungoikoari ezetz esan bear etzaiola ere bai.

Munita'tar Iñake, tolosar irakaslea. Gure batzorde iraunkorreko gendun, ta esan oi dan bezela gabetik goizera lekaime juan zaigu. Tolosa'ko "Hijas de Jesús" izeneko lekaimeetara. Jaungoikoak darama, ondo dijoa.

—o—

Izan ere, aspaldian, Emakume Abertzale Batza'ko neskatxarik zintzoenetako ta argienetakoak, moja dijoazkigu. Ez dira gutxi gure artekoak ludiari agur eginda, Jaungoikoaren askeago izateko, konbentuetan sartzen zaizkigunak.

Guk gure baitan naigabe bat. Alegia, mojak ez ditugu eusko abertzale, ta bai bestera; agitz beintzat. Eta onexek bildurtzen gaitu: oien ondora dijoazkigun neskatxak, aberriarentzat galduko ote ditugun.

Beintzat, esaneko izan bear dute, ta lenengo egunetik euskera bastartu bearrez arkituko dira. Au beti ikusten gauden gauza da. Mojarentzat, euskera erabiltzea, "politica" egitea da. ¡E, ez, ez! ¿Beurak politika? ¡Ez orixe! ¡Ez dira orretarako! Eta... uste orrezaz eusko aberriari, ain ondo artzen ditun eusko aberriari zenbaterañoko kalteak ezartzen ari diran konturik ez.

Augatik gogoa illuntzen zaigu gure emakumeren bat lekaide juaten zaigun bakoitzean. Aberriarentzat galduko ote degun bildurra. Arerio biurtuko ote zaigun kezka... ¿Ezetz?... ¿Ezetz esaten nazu, au irakurtzen dezun mojagai orrek? ...¿Zuen gogoan eusko abertzaletasunak beti bizirik iraungo duala, ludiko maitasunak aintzat bear diran bestean?... ¿Bai?... Orduan... zoazte, zoazte neskatxak. Bai dakigu bizikera ori baño ederragorik ez dala; txuriagorik ez; aratzagorik, ez.

Eta gure arteko asko ta asko zoazten ezkero, gure Jaungoiko maiteak Euzkadi'ko lekaime etxeetan dagokien abertzaletasuna sartu nai dualako izango da. Nola nai, onetsia bedi Bere nai. Ontzat guretzat Bere asmoak, diranak dirala. Zoazte ondo.

Eta zuk Iñake, otoi gugatik. Gogoan gelditzen zaigu zure nolkua: "...jarraitu zintzo Aberri aldez. Zintzoen dala uste dezuten bat eredutzat artu, ta jarraitu berari". Onela egin nai genduke.

Tene

Zure errian aurtengo Jel-aldez egin nai dituzun alegiñak Jaungoikoak onetsi ditzan jarri zazu bitarteko bere Ama Donea, Itziar'en naiz Izazkun'en ikertzen dezula.

Zenbait toki ta jolasetara juateko beti gertu, eta Ama Miren gure Bakaldunaren oñetara juateko nagi izango ote zera aberkide?

Oye, "emakume"...

"Emakume" que no sabes decir en euskera nada más que "agur" y "emakúme"; así: con acento en la "u". Oye: si de veras es mor lo que sientes por tu patria, este amor te obligará a aprender el idioma de tus apellidos; el idioma de tus antepasados; el idioma de tu raza.

¿Que no sabes cómo? ¿Que no sabes dónde? Aquí, mujer, en nuestra página; en la "Emakume ingoskia". Y lo aprenderás pronto, muy fácilmente. Estamos deseando de tener discípulas aplicadas; discípulas entusiastas. Envíanos tu nombre a:

Gipuzko Emakume Abertzale Batza
Fuenterrabía, 23.
Donostia.

No demores el hacerlo. Envíanos hoy mismo tu nombre. Verás qué fácil y hermoso es nuestro idioma. Nuestro euskera... Ven...

La sucesora de "Itxaro"

Ez dezakegu ezer Goiko laguntasun gabe. Geure al utzez Aberria gaizkatu nai badegu, erokeria. Otoi dagigun ba, Ama Neskutza bitarteko jarririk. Guazen Itziar edo Izazkun'a Urrillaren 6'an.

Etxeko artu - emanak

"Emakume bat" (Urretxu):

Zu beti zintzo. Poz aundia eman zigun zureak. Agindu bear guzirako.

—o—

Aizpurua'tar Margarite:

Zorionak emakume legekari orri. Zure eskañia guztiz aintzat artzen degu, bearrean giñezke-ta. Pozez aitzen ematen diegu emakume abertzaliei gure artean "abogadu" zaitugula. Urte askotarako, ta beti gaur bezela Aberriarentzat. Ikasi, ikasi, euzkera orrelaxe.

"Onintza" (Bilbao):

—o—

Ongi etorri "Onintza" gure artera. Zu beti jator eta sutsu. Jarraitu laguntzen zure Gipuzko ontan Euzkadi aldez zerbait egin naiez ekin geranoi.

—o—

"Mirentxu" (Elgoibar):

Eskerrikasko Miren. Zure ta zure alabatxoaren izenak matxinada zalien artean idatzi ditugu. Laister giatuzute ekiñerako agintzen. Asko ta zintzo-zintzoak batzen ba-gera, ikusiko dezu noraño elduko geran.

—o—

Piker'tar Jonetxu (Mutriku):

Talde ederrakin zatoz gure gudaloztera. Izan ere mutrikutarrak beti gogotsu. Uraz beste aldean dezuten auso erri ortan nai nituzke nik orrela igituko diranak. Baña... ¡bai zera!... "Hermana San Sulpicio" ikustera zuen errira juatea ba litz, orduan kamiñua betean.

Abertzale

Zubieta

ELEIZ BERRITZEA. — Laister asitzekoak dira, tximistak gure eleizatxoan egindako txikiketak konpontzen.

Oraingo onetan lana ondo egitekoak dira.

Denbora asko igaroagatik, eleiza puskatu-zala, ez dira lo egon bere buru egiten dutenak.

Gauza bat ondo eginbear danian, denbora nai ta naiezkoa izaten da; ta au ere denborakin ikusgarria gelditukoda.

Nik dakitena da, beintzat, gotzai jaunak emaitza aundi batekin iriki dula arpidea, jarraituaz erretore jaunak beste emaitz ederrakin.

Erretore jaunaren deiari erantzunaz bi batzar egin dira, "komisio" bat aukeraturik.

Iru edo lau "plano" izan bear dute. Bada, zalantzarik gabe aundiena aukeratuko dutelakoan gaude, aldan ederrena, apañena ta txukunena geldítu dedin gure elizatxoa ta berakin erria ere bai.

Uste osoan gaude, erriarrak eta eskaera egin zaien beste guztiak, esku-zabalez erantzungo dietela gure gotzai jaunaren aginduz ta bera buru dala iriki dan arpideari.

Ta gañontzean, ere iñork ez duala eragozpenik jarriko, baizik denok aldegun borondaterik aundienakin lagundu, emanaz gure aldetik dagon guztia, len esan bezela, gelditu dedin, gure eleiza, guztiz eder ta apaña.

Ia bada, laister ikusten degun soñeko berriaz apaindua ta bere tontorrean Gurutz Deuna, bere babespean arturik berea dan ta beti berea izan nai duan gure erri maite-maite au.

EUSKEL JAIA. — Datorren igande ontan, illak 29, egingo da, urtero Donosti'ko "Semana Vasca"ko batzordeak eratu eta emen egin oi dan eusko-erromeria.

Goizian Donosti'ko txistulariak emango die jaiari asiera kale-jira batekin.

Amarretan jaupa nagusia. Ondoren erreboteko partidu bikaña, Sara ta Hasparren'darrak alde batetik eta oriotarrak bestetik. Au amaitzean, otoruntza "komisio"kuak.

Arratsaldean Hipodromuan erromeria. Beste urtietan, goizean bakarrik izan oi da eusko usaia jai onek; arratsaldean bein eusko-baserrietatik urrutiratu ezkero, galtzen du eusko-usai gozoa ta, txorroskillero ta barkilleruak basarritar jantzin izaten dira jaun da jabe. Ia bada aurten ikusten degun eusko izakeraz jantzia, izenak adierazten duan bezela.

Aingeru

Izazkun'en edo Itziar'en Urrillaren 6'an Andre Miren'i Aberri aldez eskatu bear diozu, emakume.

Gure matxinada

Ez dira gutxi matxinada onetarako beren izenak bidaldu dizkiguten emakumak. Bai dira bai, euskeraaldez ekiteko gogo bizia dutenak. Asko ta asko; baña guk geiago nai.

¿Zer matxinada dan au? Esango degu bere garaian. Nolanai odolik ixuri bearrik gabea; dirurik eman besterik gabea. Gogo ona, ez degu besteri bear; eta gogo ona duten emakume asko. Gizonezkoak baldin ba'datoz, esan gendun: oiek ere pozpozik artuko ditugu. Baña "soldadu raso" gudalburu ez. Ori ez.

Tira bidaldu emakume euskeldunok zuen izenak, bidaldu guri:

Gipuzko Emakume Abertzale Batza
Fuenterrabía, 23.
Donostia'ra.

Ez utzi alperkeriz. Jaungoikoak euskera ederra eman dizu; zaindu zazu galdu ez dedin, betiko il ez dedin. Au da gure zeingirik bereziena. Au da lenen gorde bear deguna. Au da gure azkatasun bidea Euskera gabe, Euzkadi'rik ez.

Zoaz Itziar'ko Ama Neskutza ikertzera datorren illaren 6'an eta Euzkadi ta euzkotar aldez eskatu.

Zoaz Izazkun'go Ama Neskutza ikertzera datorren illaren 6'an eta Euzkadi ta euzkotar aldez eskatu.

Ikertu zazu Urrillaren 6'an Itziar'en edo Izazkun'en, eta eraman baita zure sendikoak. Euzkadi'rentzat eskar bereziak eskatzera.

"Ni" gandik asi gaitezan

Zorionez beterik ikusi ditut Gipuzkoa'ko emakume abertzaliak artu dituzten matxinada bidiak. Beti izan oi dira onurakorrak asmo abek, bañon batez ere gaur, epel-epel gabiltzan aldi onetan aberriyaren sua gure gogoetan gartsu piztu biar da, euzkera maitasunian, euzko oituren altsuan; emakumiak lan asko egin lezake, ez agiyan izkilluz etzayak erailtzen, baña bai euzko gogua azkatutzen. ¿Zertarako degu aberriya edo obeto esateko lur zati onen azkatasuna baldin eta aberriyaren semiak erbeste-gogoz joputza ikaragarriyian bizi badira?

Emen dago emakumien lan gogor eta zalla Beragatik gogo zabalez ta indar sakonez beterik lan oneri eldu biar diogu, bide onetan arantz zorrotzak eta oñazekorrak sarritan topatuko ditugu-ta.

Euzko gogua galtzen dijua, egunetik egunera erbeste oiturak sartzen dira euzko gogoetan, gure oiturak sustrayetatik botiaz ta txarrena da ez geradela oartzen galera onetan; askotan uste degu naiz orrela izan, gu baño abertzale zuzenagorik eztagola, guk baño aberriya maiteago iñortxok ere eztuela; gu espetxera juateko gertu gaudenok, gu, aberri aldez geure odola emateko, zaleturik gaudenok, ¿zer eskatu lezake ba aberriyak odola baño geyago? ¿Ta zer emango diogu gure atzeneko odol tantua baño geyago dan gauzarik? Orrela dagigu aberri maitasun garretan suturik. Bañan ezta eriyotza aberriyak eskatzen diguna, aberriyak bizitza eskatzen digu, bere aldez bizitzeko, berarekin bizitzeko, oituretan, izkuntzan, ber etzayen gogoari atzera eragiteko, euzko oiturak beti gugan izanez. Aberri aldez bizitzia askoz sallagua da, aberri aldez iltzia baño. Gure goguak aberri maitasunian su ta garretan dauden unian aberriyaren iltzia ezta gaitza, baizik eta guretzako zorionik aundiyena une oyetan litzake. Beragatik ikasi biar degu aberri aldez bizitzen. Gogor jokatu daigun bada bide onetatik, euzko gogua zutitu dezagun, azke egin daigun, au da gure lanik onena, zintzuena ta jatorrena.

¿Onetarako bidiak? Asko dira, bañan lenen-lenengua "ni"gandik asi ta Emakume bakoitzak bere burua euzkotu biar du, euzko oitura onak bakotxak geure buruari irarri biar dizkagu, emakume abertzale dan guziya euzko eredu izan dedin; eta erbestetik datozen guziyak gugan ikusi dezan aberri berexi bat... Au da ba gure lenengo bidia, au garaitzen degunian asiko gera esker ta eskoi, gizon ta emakume, aundi ta txiki, gure aberriyarentzat irabazten...

ONINTZE

¡Emakumak!.. ¡Emakumak!.. ¿Igendean nora?

¿Igandean nora? Jakiña dago: Itziar'a, edo Izazkun'a: Bietatik bat. Ez dago aitzakirik. Igandeoro jentea ara ta onera bultziak eta berebillak betean dabillen onetan, jai aberkoietara juan gabe gelditzeko aitzakirik ez da.

Aberria, abertzale geiagoren bearrez arkitzen da. Abertzaleak, abertzaletasun aundiagoren bearrez baita. Guazen ba. Goiko Ama'gana bata ta beste eskatzera.

¡Emakumak! Gu, ta gure sendikoak. ¡Itziar'a, edo Izazkun'a! Bietatik bat.

Aizarna, Azkoiti, Azpeiti, Deba, Eibar, Elgoibar, Elgeta, Getaria, Mutriku, Orio, Zarautz, Zestona, Arrona, Mendaro baita. Guziok Itziar'a.

Ara emen egingo dan jaiaren egitaraua:

Amaiketan meza nagusia.

Ondoren aurreskua, errietako Emakume Abertzale Batza'ko lendakari andereak eta Uri Buru Batza'ko lendakari jaunak.

Bazkaria zelaian.

Arratsaldeko iruretan, itzaldiak: Urtzelai'tar Julene anderetxuak eta Irazusta'tar Jon Andoni aldun jaunak.

Ondoren, erromeria.

—o—

Baita Andoain, Beasain, Billafranka, Tolosa, Isasondo, Legorreta, Goyaz, Urnieta ta enparau inguru ortako erriak Izazkun'a.

Ara emengo egitaraua:

Amarterdietan: meza nagusia.

Meza ondoren ezpata-dantzariak.

Bazkaria zelaian.

Arratsaldeko iruretan itzaldiak:

Linazasoro'tar Karla (Altzeta) jaunak eta emakume batek.

Ondoren, erromeria.

Orrela ba guzi-guziok Itziar'a edo Izazkun'a. Bat bera gelditu gabe.

Batzordeko

OARRA: Itziar dijoazen lendakeri andereai, arren eskatzen diegu bildu ditezela meza aurretik, amar terdietan, bertako Batzokian erbarruti orretako ordezkariak ikusi nai lituzke-ta.

EXAMENES EXTRAORDINARIOS

Instituto de Segunda Enseñanza "Peñaflorida". San Sebastián

DIAS

" 28. Francés, segundo curso, 4.°
" 28. Historia Literaria, 5.°
" 27. Dibujo de Figura, 5.°
" 28. Historia Natural, 6.°
" 28. Agricultura, 6.°
Planes de 1903 y 1926.
" 28. Gimnasia, Primero y Segundo cursos.
" 27. Geometría.
" 30. Francés, Tercer curso.

Observaciones.—Los exámenes de ingreso darán comienzo a las ocho de la mañana; los demás exámenes darán comienzo a las nueve de la mañana y cuatro de la tarde. Los ejercicios de las asignaturas de carácter práctico se verificarán a las horas que se designarán con la antelación debida.

Los exámenes de reválida o conjunto del Primer Período del Bachillerato y lo sexámenes del Premio de Ingreso serán el día 30.

San Sebastián, 13 de septiembre de 1935.

V.° B.°, el director, Gregorio S. Ochoa. El secretario Rufino Mendiola.

Las actividades de Euskaltzaleak

VII Día de la Poesía Vasca.-III Día del Teatro Euskaldun.-I Día de la Novela (Eleberri Eguna).-El II Concurso de Bertsolaris.-Impresión del poema "Euskaldunak".-Por el euskera literario.

Con el fin de preparar la campaña invernal que se aproxima y confeccionar el programa euzkerista de 1936, se reunió la Junta de Euskaltzaleak en el salón biblioteca de la Sociedad de Estudios Vascos el pasado domingo, día 15 de septiembre.

Se acordó que con la finalidad de rendir un homenaje al gran renacentista euzkaldun don Resurrección M. de Azkue y en honor del poeta lekeitiarra don Eusebio de Azkue, padre de aquél, se celebre en la villa de Lekeitio el VII Euzkal Olerti Eguna en la primavera próxima. Con esta jornada Euskaltzaleak iniciará sus actividades en Bizkaya.

El III Euzkal Antzerti Eguna, como de costumbre, tendrá lugar en Donostia al final del concurso de cuadros dramáticos, que se anunciará en breve y en el que se representará la obra premiada en el certamen de obras teatrales. Ese día disertará sobre las "Pastorales vascas" el notable literato lapurtarra Pierre Lafitte - Iturralde.

Con el fin de instaurar otra nueva modalidad para impulsar el dsearrollo de la novela vasca, se crea el Eleberri Eguna, cuya celebración tendrá lugar el próximo año por primera vez en Donostia. Se publicará en breve el programa del certamen de novelas en euzkera, con un premio de mil pesetas y expirando el plazo de presentación el 1 de octubre de 1936.

Igualmente el día de San Sebastián se convocará a todos los bertsolaris de Euzkadi para el segundo magno certamen, que tan formidable éxito tuvo el año pasado.

En vista del lisonjero éxito obtenido con la suscripción en favor del poema "Euzkaldunak", se acordó iniciar con la mayor brevedad su impresión, que será de una gran originalidad y extraordinaria presentación. Podrá aparecer para primeros del año próximo de 1936.

Una de las preocupaciones de Euskaltzaleak es laborar por la unificación del euzkera literario. Con este fin tenía el deseo de celebrar una reunión con escritores euzkaldunes. Pero trayendo entre manos don Resurrección M. de Azkue la empresa de publicar y difundir su magnífica obra "Gipuzkera osotua" —el guipuzkoano perfeccionado—, como dialecto central del euzkera literario, se acordó colaborar con el señor Azkue, favoreciendo su empresa, ya que éste pretende previamente celebrar varias sesiones de estudio con los más reputados escritores del dialecto guipuzcoano para dar cima a su obra.

Radio-Ondas, que EL DIA recomienda

PROGRAMA PARA HOY:

19 h 00,	NATIONAL INGLESA: Festival Beethoven.
	RADIO PARIS: Concierto de órgano.
19 h 20,	ESCOCESA REGIONAL: Concierto de orquesta.
19 h 45,	PALERMO: Concierto de música teatral.
20 h 30,	STUTTGART: Música de cámara.
20 h 45,	LUXEMBURGO: Serenatas (Mozart, Tschaikowsky).
21 h 00,	HILVERSUN: Recital de violín.
21 h 15,	LEIPZIG: Fantasía en do mayor (Schumann).
21 h 20,	VIENA: Música variada para dos pianos.
22 h 00,	BUDAPEST: Orquesta húngara.
	VIENA: Concierto variado.
22 h 05,	MADRID: Concierto variado (Chueca, Albéniz, Bretón).
23 h 00,	VIENA: Concierto.

ZUMALACARREGUI
POR
HENNINGSEN
OBRA TRADUCIDA ADMIRABLEMENTE BIEN, DEL INGLES
POR
ROMAN OYARZUN
Ningún vasco - navarro, cualquiera que sean sus ideas, debe dejar de leer esta obra interesantísima, en la que se detallan con vivos colores las épicas luchas que se desarrollaron en nuestras tierras en la primera guerra civil.
De venta en todas las Librerías.

VELASCO
FOTOGRABADOS
DIBUJOS

TEATRO PRINCIPE. Mañana sábado
¡¡ GRAN ACONTECIMIENTO !!
PRESENTACION de la Gran Compañía Lírica
Marcos Redondo - - Antonio Palacios
A las 6,30 tarde: Katiuska por Marcos Redondo y Conchita Bañuls.
A las 10,30, noche: ESTRENO
Don Gil de Alcalá